

# **PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA w Szkole Podstawowej nr 15 z Oddziałami Sportowymi im. Jana III Sobieskiego w Raciborzu**

## **§1**

### **Podstawa prawna**

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny publicznych i niepublicznych szkółach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

## **§2**

### **Definicja**

Wypadek ucznia to nagłe zdarzenie, powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły:

- na terenie szkoły;
- poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, zawody sportowe),
- na basenie.

## **§3**

### **Cele procedury**

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.

## **§4**

### **Zakres**

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników szkoły w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

## **§5**

### **Osoby odpowiedzialne**

- Nauczyciele,
- Dyrektor,
- Pracownicy niepedagogiczni.

## **§6**

### **Opis działań**

1. Pracownik szkoły, który był świadkiem lub powziął wiadomość o wypadku ucznia:
  - a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, **w szczególności prowadząc fachową pomoc medyczną (pielęgniarka szkolna lub pogotowie ratunkowe)**, a w miarę możliwości **udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy** (ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach stanowią załącznik nr 1 do procedury),
  - b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
  - c) **niezwłocznie powiadamia dyrektora Szkoły.**

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali. Pozostawienie pozostałych uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.

2. O każdym wypadku nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, **powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia**. Fakt ten powiadamiający **dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca/opiekuna ucznia o wypadku (klasa/uczeń/kartoteka ucznia/ notatka/wybór notatki publicznej/wpis)**
3. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, siniak, opuchlizna, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:
- a) ewentualną potrzebę wezwania pogotowia ratunkowego,
  - b) potrzebę wcześniejszego przyjscia rodzica,
  - c) godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.

**Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć. (klasa/uczeń/kartoteka ucznia/ notatka/wybór notatki publicznej/wpis)**

Uwaga:

Dziecko **musi zostać odebrane przez rodzica**, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje **pielęgniarka szkolna** lub **nauczyciel**. Nie można ucznia, który uległ nawet lekkiemu wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, również w przypadku, gdy skończył lekcje.

4. Szczególną uwagę należy zwrócić na wypadki z którym wiążą się, nawet lekkie z pozoru urazy głowy. Wymioty bądź nudności pojawiające się po takim urazie, mogą wskazywać na wstrząśnienie mózgu.
5. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) pielęgniarka, nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.
6. **Nauczyciel, który sprawował opiekę nad uczniem w chwili wypadku wypełnia druk: Zgłoszenie wypadku ucznia (załącznik nr 2)**  
Druki znajdują się w:  
- sekretariacie szkoły,  
- pokoju nauczycielskim,  
- pokoju nauczycieli wychowania fizycznego.  
**Wypełniony druk należy oddać w dniu wypadku w sekretariacie szkoły.**

7. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pracownik zawiadamia niezwłocznie:

- a) organ prowadzący (załącznik nr 3),
- b) współpracującego ze Szkołą pracownika służby BHP (drogą elektroniczną),
- c) społecznego inspektora pracy (drogą elektroniczną),
- d) radę rodziców (załącznik nr 3).

8. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty (załącznik nr 3).

9. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego (załącznik nr 3).

10. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania

ogłędzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

11. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
12. Dyrektor Szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego:
  - a) w skład zespołu wchodzi współpracujący ze szkołą pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy,
  - b) jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby BHP lub społeczny inspektor pracy dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły przeszkolonego w zakresie BHP,
  - c) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel rady rodziców, organu prowadzącego, lub kuratora oświaty,
  - d) przewodniczącym zespołu jest pracownik służby BHP, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu społeczny inspektor pracy, jeżeli w pracach zespołu nie uczestniczy żadna z tych osób, przewodniczącym zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor,
  - e) zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:
    - przesłuchuje poszkodowanego ucznia (w obecności rodzica lub wychowawcy lub pedagoga szkolnego) oraz sporządza protokół tego przesłuchania,
    - przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania,
    - jeżeli świadkami są uczniowie – przesłuchanie odbywa się w obecności ich rodziców lub wychowawcy lub pedagoga szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia – świadka i jego rodziców lub w obecności wychowawcy ucznia lub pedagoga szkolnego po uzyskaniu pisemnej zgody rodzica (zał. nr 6),
    - sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku (dotyczy sytuacji określonej w pkt. 10),
    - uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek,
    - sporządza protokół powypadkowy.

Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor Szkoły.

  - f) w sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu; członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym,
  - g) przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego,
  - h) z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole,
    - protokół doręcza się rodzicom (opiekunom prawnym) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole,
    - organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek,
    - jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole,
    - w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu),
    - zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu,
    - zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności: niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego; sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy,
    - zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący szkołę,
    - po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący szkołę może: zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności

dowodowych, bądź też powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.

13. Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków wg wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
14. Dyrektor szkoły omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
15. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Procedurą stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy.

#### §7

### **Techniki i narzędzia monitorowania**

1. Obserwacja (sale, urządzenia i wyposażenia budynku i terenu Szkoły – pod względem bhp).
2. Analiza dokumentacji (Rejestr wypadków, protokoły powypadkowe).

#### §8

### **Sposoby gromadzenia danych**

- „Rejestr wypadków”,
- Dokumentacja powypadkowa ,
- Protokoły pokontrolne dyrektora Szkoły i instytucji zewnętrznych uprawnionych do kontroli.

#### §9

### **Ewaluacja**

Sformułowanie oceny przydatności i skuteczności podejmowanych działań w odniesieniu do celów, ewentualna modyfikacja procedury.

#### §10

### **Sposób prezentacji wyników**

Przekazywanie uogólnionych wniosków z monitorowania i ewaluacji – podczas posiedzeń rady pedagogicznej –przez dyrektora szkoły.

### **Załączniki:**

1. Ogólne zasady udzielania pierwszej pomocy.
2. Druk zgłoszenia wypadku ucznia.
3. Druk zgłoszenia (zawiadomienia) o wypadku ucznia.
4. Wzór protokołu powypadkowego.
5. Wzór rejestru wypadków
6. Druk zgody rodzica na spisanie wyjaśnień i odczytanie protokołu.
7. Słowniczek terminów.

Opracował Zespół w składzie:

Pracownik BHP – Krystyna Olędzka

Społeczny inspektor pracy – Małgorzata Rostowska

Wicedyrektorzy: Joanna Paszkowska, Barbara Szyksznian-Morek

## OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UDZIELANIU PIERWSZEJ POMOCY POSZKODOWANYM W WYPADKACH

- 1. Udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego (art. 162 Kodeksu karnego).**
2. Zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.
3. Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
4. Jeżeli stwierdzisz, że sam nie potrafisz udzielić pierwszej pomocy, zorganizuj ją, zawiadamiając placówkę służby zdrowia lub kogoś z otoczenia, kto potrafi jej udzielić.
5. Poszkodowanemu należy zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby, w każdej sytuacji zapewnić poszkodowanemu ciepłe okrycie.
6. Ustalić rodzaj urazu (rany, złamania, krwotoki itp.).
7. Nie lekceważyć nawet drobnych skaleczeń, każde skaleczenie należy prawidłowo opatrzyć.
8. W razie porażenia prądem, braku oddechu, braku pracy serca, krwotoku, zatrucia i innych poważnych urazów – bezwzględnie wezwać (pogotowie ratunkowe) niezależnie od prowadzonej akcji ratowniczej.
9. Sprawdzić drożność dróg oddechowych, oddech.
10. Do chwili przybycia lekarza nie przerywać rozpoczętego sztucznego oddychania lub zewnętrznego masażu serca.
11. Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić po uprzednim zatamowaniu krwotoku.
12. Poszkodowanemu z utratą świadomości nie wolno podawać leków w postaci płynnej ani stałej (tabletki).
13. Przy podejrzeniu uszkodzenia kręgosłupa nie wolno bez koniecznej potrzeby zmieniać pozycji poszkodowanego.
14. Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

**ZGŁOSZENIE WYPADKU UCZNIA (przez świadka wypadku/inną osobę)**

Imię i nazwisko ucznia ....., klasa.....

Data urodzenia .....

Adres .....

Data wypadku....., godzina wypadku.....

Miejsce wypadku.....

Rodzaj zajęć .....

Rodzaj urazu .....

Udzielona pomoc .....

Opis wypadku.....

.....

.....

.....

Świadek wypadku .....

Imię i nazwisko osoby sprawującej opiekę nad uczniem w chwili wypadku.....

.....

Data, godzina i sposób powiadomienia o zdarzeniu rodzica/opiekuna ucznia (z podaniem imienia i nazwiska osoby powiadomionej)

.....

.....

Data i czytelny podpis osoby zgłaszającej wypadek

.....

Racibórz, dnia .....

pieczęć nagłówkowa szkoły

### ZGŁOSZENIE WYPADKU UCZNIA

1. Imię i nazwisko poszkodowanego ucznia, klasa, wiek:

.....

2. Data wypadku .....godzina .....

3. Rodzaj wypadku: lekki, ciężki, śmiertelny, zbiorowy, \*\*

3. Miejsce wypadku, nazwa zajęć, w czasie których doszło do wypadku:

.....

4. Imię i nazwisko nauczyciela sprawującego opiekę w chwili zdarzenia:

.....

5. Krótki opis doznanych obrażeń: .....

.....

6. Krótka informacja dotycząca okoliczności wypadku oraz udzielonej pomocy:

.....

.....

.....

(pieczęć i podpis dyrektora)

**Podstawa prawna:**

**§41 ust.2** Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach [Dz.U.2003.6.69]

**Rozdzielnik:**

1. Organ prowadzący szkołę
2. Organ nadzorujący (Kuratorium oświaty)
3. Prokuratura
4. Państwowa Inspekcja Sanitarna (zatrucia pokarmowe)
5. Rada Rodziców
6. a/a

\* \* Niepotrzebne skreślić ( w przypadku e-mail – właściwe podkreślić).

## PROTOKÓŁ POWYPADKOWY

1. Zespół powypadkowy w składzie:

1) .....  
(imię i nazwisko, stanowisko)

2) .....  
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ..... ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn wypadku, jakiemu

w dniu ..... o godz. .... uległ(a).....

(imię i nazwisko)

z (wskazanie klasy lub innej jednostki podziału organizacyjnego osób pozostających pod opieką

szkoły lub placówki) ..... szkoły/placówki .....

(nazwa i adres szkoły lub placówki)

urodzony(a) ..... zamieszkały(a) .....

(adres)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki\*).....

.....

3. Rodzaj urazu i jego opis .....

4. Udzielona pomoc .....

5. Miejsce wypadku .....

6. Rodzaj zajęć .....

Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn .....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku .....

.....

8. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku

w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)

.....

.....

.....

9. Świadkowie wypadku:

1) .....  
(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

2) .....

3) .....

10. Środki zapobiegawcze.....

.....

.....

.....

11. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczone o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpis pouczonych:

1) .....

2) .....

12. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

1) .....

2) .....

13. Data podpisania protokołu: .....

Podpisy członków zespołu:

1) .....

2) .....

Podpis dyrektora oraz pieczęć szkoły lub placówki .....

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1) zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego:

.....

.....

2) złożenia zastrzeżeń na piśmie:

.....

.....

3) otrzymania protokołu:

.....

.....

\* Niepotrzebne skreślić



.....  
( imię i nazwisko rodzica / prawnego opiekuna )

Racibórz, .....

.....  
( adres zamieszkania )

Wyrażam zgodę na spisanie wyjaśnień oraz odczytanie protokołu przesłuchania bez mojej  
obecności syna/córki\* .....ucz. klasy .....

ur. .... w sprawie wypadku któremu uległ (a)/ był (a) świadkiem

w dniu ..... na .....

.....

.....  
( podpis rodzica / prawnego opiekuna )

\* Niepotrzebne skreślić

## SŁOWNICZEK TERMINÓW

**Wypadek** ucznia to nagłe zdarzenie, powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły:

- na terenie szkoły;
- poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, zawody sportowe),
- na basenie.

**Uraz** - uszkodzenie tkanek ciała lub narządów człowieka wskutek działania czynnika zewnętrznego np. mechanicznego, termicznego, elektrycznego itd. skutkujące powstaniem uszkodzeń w obrębie komórek, tkanek i narządów.

Nie należy mylić urazu z obrażeniami, które są skutkiem urazu. Obrażenia się leczy, urazom można tylko zapobiegać.

- **stłuczenia,**
- **rany,**
- **złamania,**
- **skręcenia,**
- **zwichnięcia.**

Pourazowe uszkodzenia narządu ruchu wywołane urazami mechanicznymi dzieli się, ze względu na rodzaj, stopień i umiejscowienie zmian na:

**przy stłuczeniu:**

- obrzęk (spuchnięcie) stłuczonej okolicy;
- bolesność samoistna
- bolesność uciskowa;
- wylewy (podbiegnięcia) krwawe;
- krwiaki zwane popularnie siniakami;
- upośledzenie funkcji obszaru objętego stłuczeniem;
- wzmożona ciepłota skóry w okolicy miejsca poddanego stłuczeniu;
- podniesiona wrażliwość na dotyk w miejscu stłuczenia;
- otarcie naskórka.